

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
«DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIETY AND THE
IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGIES»**

Warsaw, Poland

February 03-06, 2026

ISBN 979-8-90214-605-6

DOI 10.46299/ISG.2026.1.5

DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIETY AND THE IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

Warsaw, Poland
February 03-06, 2026

UDC 01.1

The 5th International scientific and practical conference “Digital transformation of society and the impact of information technologies” (February 03-06, 2026) Warsaw, Poland. International Science Group. 2026. 173 p.

ISBN – 979-8-90214-605-6

DOI – 10.46299/ISG.2026.1.5

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of accounting, Audit and Taxation, State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna</u> <u>Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

35.	Yurova A., Nikitin O. DEVELOPMENT OF CHEMICAL METHODS FOR THE EXPRESS ANALYSIS OF MEDICINES — DHIDROPYRIDINE DERIVATIVES (USING THE EXAMPLE OF LERCANIDIPINE)	150
36.	Taxa A.O., Bogaty S.I. ФАРМАКОГНОСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФІТОЗБОРУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО НЕКАЛЬКУЛЬОЗНОГО ХОЛЕЦИСТИТУ	152
PHILOLOGY		
37.	Антофійчук А.М. ФОНЕТИЧНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗЗСО	156
38.	Тверітінова Т. АНТИЧНИЙ ГЕРОЙ В АНТРОПОЛОГІЧНІЙ ПАРАДИГМІ: ОБРАЗ ГЕРАКЛА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	158
PHYSICAL CULTURE AND SPORTS		
39.	Усачов Д., Жогло В., Хмелюк О., Куртьосов Є., Архипенко В. ВПЛИВ СПЕЦІАЛЬНО СПРЯМОВАНИХ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН РЯТУВАЛЬНИКІВ ДСНС УКРАЇНИ	163
TRANSPORT		
40.	Шумілова К.В., Шумілов Д.І. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В СУДНОПЛАВНІЙ ІНДУСТРІЇ: ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА РІШЕННЯ	166

АНТИЧНИЙ ГЕРОЙ В АНТРОПОЛОГІЧНІЙ ПАРАДИГМІ: ОБРАЗ ГЕРАКЛА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Тверітінова Тетяна

кандидат філологічних наук, доцент
Київський столичний університет ім. Б. Грінченка

В сучасній англійській літературі спостерігається підвищений інтерес до античної спадщини. Античний інтертекст - теми, сюжети, архетипи - зазвичай використовується письменниками для дослідження вічних моральних цінностей і переосмислення гуманістичних ідеалів. Спостерігається тенденція до переповідання міфів, використання структурних моделей античних творів, що, беззаперечно, збагачує тексти сучасної літератури, створюючи діалог класики з сьогоденням.

Український дослідник О. Кеба поділяє твори, які апелюють до античності, на такі групи: ті, в яких «сюжет розгортається безпосередньо в античну добу і, як правило, є варіацією відомого міфу або реальної історичної події» («Надзвичайний посол», «Подвійна мова» В. Голдінга, «Тягар» Д. Вінтерсон, «Мовчання дівчат» П. Баркер та ін.); і ті, в яких «події відбуваються в наш час, але представлені як аналог певного античного сюжету або коли певний античний претекст (міфема, міфологема, архетип тощо) формує ідейно-змістову концепцію твору» («Земля під її ногами» С. Рушді та ін.) [1, с. 34]. Окрему групу складають твори, «в яких багатоплановий сюжет включає події як античної доби, так і пізніших епох та сучасності» («Падіння Трої» П. Акройда, «Сон Сціпіона» Й. Пірса та ін.) [1, с. 34].

З численних творів сучасної англійської літератури для нашої розвідки ми оберемо два: «Герої» С. Фрая і «Тягар» Д. Вінтерсон, яких об'єднує прагнення показати героїв античної міфології, зокрема найвідомішого з них – Геракла, в антропологічній парадигмі, знайти відповіді на одвічні питання про сутність людини та ідеальні шляхи її розвитку.

Антропологічна парадигма античності, що була сформована в теоретичних працях давньогрецьких філософів, включала в себе низку основних аспектів, як-от: уявлення про створення людини, її зв'язок з божественним і земним, її природу, життя і смерть. Як зазначала О. Гальчук, «Людина стає центральною точкою морального, соціального і філософського простору, у результаті формується нова картина світу з уявленням про людину, ...виражене у знаменитій протагорівській формулі «Людина – мірило всіх речей» [2, с. 456]. Антична антропологія також включала уявлення давніх греків про створення світу, пантеон богів, установлення стосунків між богами і людьми, підпорядкованість божественним і земним законам. Крім богів і людей виділялась ще одна категорія – герої, напівбоги і напівлюди, які мали божественне призначення і обмежений земний шлях. Також вона включала

уявлення про дуалістичну природу самої людини, поєднання життя тілесного (земного) і духовного (посмертного і безсмертного). І, нарешті, духовне зростання людини, пошуки сенсу життя, підпорядкованість Фатуму і здатність до самовдосконалення.

Письменник, драматург і актор Стівен Фрай, шанувальник стародавньої грецької культури, є автором античного циклу, який включає такі твори: «Міфи», «Герої», «Троя» (2017-2018). В «Героях» (“Heroes”) письменник, дотепно переповідаючи історії про відомих греків (Ясон, Геракл, Персей, Орфей, Едип, Беллерофонт), намагається представити їх не як напівбогів, що вершили подвиги, а як звичайних людей із всіма недоліками і протиріччями. Розповідаючи історію життя і подвигів Геракла, С. Фрай реконструює усталений архетип античного героя, що простежується на багатьох рівнях:

- божественна природа одного з батьків (Геракл – син Зевса і земної жінки – фіванської цариці Алкмени);
- чудесне народження (народився внаслідок ночі кохання, яку могутній Зевс розтягнув до тридцяти шести годин);
- невразливість (для чого Зевс підклав немовля до грудей своєї дружини Гери);
- незвичайна сила (яка виявилася вже в ранньому віці);
- покровительство одного бога і протистояння іншому (захист батька Зевса і утиски з боку Гери);
- болісна смерть (сходження живцем на погребальне вогнище).

С. Фрай показує Геракла як людину, яка на відміну від інших, була наділена надзвичайною фізичною силою. Не заперечуючи недоліки героя (незграбність, катастрофічна схильність до нападів шаленства, коли він нищив все, що траплялося на його шляху), письменник виділяє такі його чесноти як-от: дитяча простота, прямолінійність, впевненість у своїх силах, здатність до співчуття, готовність прийти на допомогу, прагнення спокутувати свою провину. С. Фрай зазначає: «Його недоліки були радше милими, ніж відразними. Як показав обман Атланта і хитрість з Аїдом, Геракл не був зовсім позбавлений поєднання розсудливості, кмітливості і практичної уяви, яке греки називали *нус*» [3]. Життя героя – це зразок стійкості і здатності переживати негаразди й утиски жорстокої й мстивої Гери лише за факт свого народження.

Тому С. Фрай переважно зосереджується на визначенні заслуг Геракла як справжнього народного героя. Він виділяє такі його якості і здобутки:

- Найсильніша людина в історії: «Жодна людина і майже жодне безсмертне створіння не могли подолати його фізично» [3].
- Покликання Геракла – очищати світ від істот давнього порядку. Як зауважує Прометей у розмові з Гераклом, він був народжений для того, щоб «рятувати Зевса й інших богів від великої й невідвортної загрози» [3] – повстання велетнів, що прагнули підкорити Олімп.
- Готовність прийти на допомогу і товариське співчуття рухають майже всіма вчинками Геракла. Він вступає в бійку навіть з Танатосом, щоб повернути до світу живих дружину його друга Адмета. В майбутньому, коли прийде час

битви з титанами, він врятує Геру, «ні на мить не замислюючись про ті страждання, які вона накликала на нього за ціле життя» [3].

- Користь від його подвигів: після очищення Авгієвих стаєнь потоки гною збагатили рівнини і лани Еллади, що забезпечило людям багатий врожай, а Гераклу – вдячність і народну любов. «Завдяки Гераклу Немея стала безпечною, а також Лернія і гора Ериманф. Геракл став героєм не тільки серед царів і воїнів. Він став народним героєм» [3].

- Геракл облаштовував нові режими і династії в політичному середовищі, і цим режимам і династіям належало зіграти ключові ролі в історії Еллади. Якщо Кадм був героєм-засновником Фів, а Тесей – Афін, Геракла можна було вважати героєм-засновником Греції» [3].

Роман Д. Вінтерсон «Тягар» (“Weight”, 2005) був написаний в межах міжнародного літературного проєкту «Міфи» і є переповіданням історії про Геракла і Атласа в контексті розповіді про одинадцятий подвиг богатыря.

Не знижуючи визнання заслуг Геракла, Д. Вінтерсон, на відміну від С. Фрая, розглядає його як такого, що поступово втрачає своє покликання героя-напівбога і виявляє вади людини-антигероя.

Бінарну опозицію «Герой – Антигерой» як дилему «бути – володіти» визначив німецький соціальний психолог і письменник Е. Фромм. На його думку, визначення «бути» означає «відмову від свого егоцентризму і себелюбства», а занурення «в егоїзм володіння... породжує зло як деякий інстинкт, що представляє потенціал людської регресії» [4]. Дослідник вважає героя носієм ідеї «бути», а антигероя – втіленням ідеї «володіти». Тому прагнення до буття означає здатність керуватися розумом і сумлінням, а прагнення до володіння – розчинення у вирі ірраціональних пристрастей.

Як напівбог, Геракл в однаковій мірі спілкується з різними божествами і простими людьми. Герой вважає себе непереможним суперменом, який керується власними бажаннями: «В юності я любив похвалитися. Вбивав направо й наліво, гвалтував, що погано лежало, а інше просто жер» [5]. Втім, щоб спокутувати провину за вбивство родини він, за наказом богів, відправляється на службу до царя Еврісфея і виконує його дванадцять наказів. Одинадцятий, на думку багатьох дослідників, вважався найважчим, оскільки передбачав здобуття золотих яблук з саду його одвічної ворогині Гери, змагання з титаном Атласом (в інших текстах – Антеем), вбивство дракона та ще й утримання на своїх плечах небесного склепіння.

В романі опис цього подвигу супроводжується напруженим психологізмом, в свідомості героя вперше відбувається розкол, який примушує замислитися над питанням «чому». В саду Гесперід богиня Гера, спростовуючи переконання героя, що все в його житті відбувається за волею богів і злої долі, зауважує: у всіх своїх нещастья винуватий він сам, в ньому «занадто багато людини» [5]. Слабкість героя полягає в його некерованій руйнівній стихії, яка врешті-решт призведе до загибелі: «Тебе зруйнує не те, що ти зустрінеш на своєму шляху, а те, що ти є, Геракле» [5]. Д. Вінтерсон пише: «Сьогодні вперше у житті він задумався про те, що робить. Він замислився над тим, хто він такий... Що якщо

він вийде з саду і поверне геть?... Що якщо зігнути майбутнє так же легко, як залізний прут? Хіба не можна ухилитися від долі, і хай собі повертає, куди їй заманеться? Що утримує його, не дає йому рухатися, що примушує його тяжко волочити мізерне життя, наче величезного бика – непідйомний плуг? Чому він терпить ярмо Гери?... І тоді вперше в житті він подумав, що несе своє власне ярмо і нічیه більше» [5].

Онтологічна проблематика – усвідомлення людиною свободи вибору, здатність приймати рішення і спроможність змінити життя – порушується в творах обох письменників. І С. Фрай, і Д. Вінтерсон показують героя, який намагається осягнути екзистенціальні проблеми сенсу буття, підпорядкованості волі богів і Фатуму. Але якщо в романі Д. Вінтерсон герой виявляється нездатним що-небудь змінити в своєму житті і ця ідея його спочатку бентежить і дратує, а потім сходить нанівець, то у С. Фрая Геракл свідомо вибирає те, що судила йому доля. На пропозицію Прометея зробити свій вибір, стати вільним, забути про Геру й Еврисфея, знайти собі дружину, ростити дітей, жити в спокійному спогляданні, любові й безтурботності, Геракл заперечує, що при всій привабливості такого життя він розуміє, що не для цього народився: «І справа не в твоїх словах і не в словах оракула, а в тому, що я так відчуваю. Знаю, на що здатний. Заперечувати це – все рівно, що зрадити. Я б ненавидів себе до кінця своїх днів» [3].

Таким чином, репрезентуючи античного героя в антропологічній парадигмі, Д. Вінтерсон більше акцентує увагу на його недоліках людської натури, нездатності осягнути екзистенціальні проблеми, письменниця по суті деміфологізує історію Геракла. С. Фрай, навпаки, підкреслює, що навіть недоліки характеру героя і небажання змінити долю пояснюють не слабкість, а усвідомлення свого покликання, героїзм і велич душі Геракла, який для більшості греків залишається зразковим прикладом того, яким має бути справжній герой.

Список літератури

1. Кеба О.В. Рецепція грецької античності в сучасному англійськомовному романі. *Султанівські читання: зб. статей*. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. Вип. IX. С. 33-47.

2. Гальчук О.В. Антропологічні аспекти поезії в античних художніх координатах. *European congress of scientific discovery: матеріали 12-ої Міжнародної науково-практичної конференції (10-12 листопада 2025)*. Мадрид, 2025. С. 454-460.

3. Фрай С. Герої URL: <https://www.scribd.com/document/771613290/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%B9-%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%BE%D1%97-Ek> (дата звернення 24.01.2026 р.).

4. Фромм Е. Мати чи бути. Київ: Український письменник, 2010. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Fromm_Erich/Maty_chy_buty7.pdf?PHPSESSID=q0v52ukrb7fctr0q5odf62ia37 (дата звернення 16.12.2025 р.).

5. Winterson, J. Weight: The Myth of Atlas and Heracles (Myths). Canongate Books, 2005. URL: <https://epdf.pub/queue/weight-the-myth-of-atlas-and-heracles6626acc4df64a7f2a54f8d2fdbb62de721733.html> (дата звернення 18.12.2025).